

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Кафедра загальної екології, радіобіології та безпеки життєдіяльності

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Директор ННІ неперервної
освіти та туризму
Іван ГРИЦЕНКО
“06 червня” 2024 р.

“СХВАЛЕНО”
на засіданні кафедри загальної екології, радіобіології
та безпеки життєдіяльності
Протокол № 11 від “23” травня 2024 р.
Завідувач кафедри
Алла КЛЕПКО

“РОЗГЛЯНУТО”
Гарант ОПТ Туризм
Ірина КУДІНОВА

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЕКОЛОГІЯ**

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: **24 «Сфера обслуговування»**

Спеціальність: **242 «Туризм і рекреація»**

Освітня програма: **«Туризм»**

ННІ: **неперервної освіти та туризму**

Розробник: старший викладач, кандидат сільськогосподарських наук
Анна САЛЬНІКОВА

Київ – 2024 р.

Опис навчальної дисципліни
«Екологія»

Галузь знань, спеціальність, освітня програма		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Спеціальність	242. Туризм і рекреація	
Освітня програма	Туризм	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістовних модулів	2	
Курсовий проект (за наявності)	відсутній	
Форма контролю	залік, екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Денна форма здобуття вищої освіти	Заочна форма здобуття вищої освіти
Курс (рік підготовки)	3	3
Семестр	5	5
Лекційні заняття	15 год	12 год
Практичні, семінарські заняття	15 год	10 год
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	90 год	98 год
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	2 год	

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна „Екологія” забезпечує спрямована на формування у студентів загальних та спеціальних компетентностей розуміння процесів навколишнього середовища та вплив людської діяльності на них. Вивчення цієї дисципліни дозволить студентам обирати раціональні напрямки використання сировинних, матеріальних та енергетичних ресурсів на деревообробних та меблевих виробництвах. Важливим є заохочення студентів застосовувати та удосконалювати технології виробництва меблів з урахуванням потреб охорони навколишнього середовища.

Мета курсу полягає в оволодінні студентами теоретичними і практичними знаннями з екології, яка вивчає взаємозв'язки організмів та угруповань із середовищем їх існування, з яким вони утворюють єдине ціле і в межах якого здійснюється процес трансформації речовини та енергії. Вивчаючи цю дисципліну, студенти мають засвоїти закони формування структури і функціонування, розвитку (природної та антропогенної динаміки) живих систем, концентруючи увагу на їхніх цілісних властивостях, таких як стійкість, продуктивність, надійність, кругообіг речовини і баланс енергії.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи екологічних та туризмознавчих наук, з урахуванням

принципів збалансованого природокористування, в тому числі на природоохоронних територіях та у сільській місцевості.

Загальні компетентності (ЗК):

K01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні

K02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

K03.Здатність діяти соціально відповідально та свідомо

K05. Прагнення до збереження навколишнього середовища

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

K15.Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності

K16.Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

K22. Розуміння принципів, процесів і технологій організації роботи суб'єкта туристичної індустрії та її підсистем

Очікувані програмні результати навчання (ПРН):

ПР02. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.

ПР20. Виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПР22. Професійно виконувати завдання в невизначених та екстремальних ситуаціях.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для

- повного терміну денної (заочної) форми здобуття вищої освіти;

- скороченого терміну денної (заочної) форми здобуття вищої освіти.

Назви змістових модулів і тем	тижні	Кількість годин											
		Денна форма та скорочений термін						Заочна форма					
		усьог о	у тому числі					усьог о	у тому числі				
			л	п	ла б	і н д	с.р .		л	п	лаб	інд	с.р .
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Змістовий модуль 1. Теоретична екологія													
Тема 1. Вступ. Екологія як природнична наука	1	7,5	1	0,5			6	7,5	1				6,5
Тема 2. Живі організми та їх роль для навколишнього природного середовища	1	8	1	1			6	8	1	1			6
Тема 3. Біосфера та її складові частини. Сучасний стан Біосфери	1	8	1	1			6	8	1	1			6
Тема 4. Екосистеми їх склад та властивості	1	10	2	1			7	10	1	1			8
Тема 5. Наслідки негативного впливу господарської діяльності на довкілля	1	9,5	2	0,5			7	9,5	1	1			7,5

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Тема 6. Наслідки негативного впливу господарської діяльності на довкілля	1	8	1	1			6	8	1	1			6
Тема 7. Вплив туристичного бізнесу на довкілля	2	9	1	1			7	9	1	1			7
Разом за змістовим модулем 1	60		9	6			45	60	6	5			49
Змістовий модуль 2. Прикладна екологія													
Тема 8. Природні ресурси їх види та значення. Природно-ресурсний потенціал території	1	9	1	2			6	9	1				7
Тема 9. Раціональне використання природних ресурсів, природоохоронна діяльність	1	12	1	1			10	12	1	1			10
Тема 10. Рекреація та екологічний туризм як інструмент підвищення екологічної свідомості громадян	2	8	1	1			6	8	1	1			6
Тема 11. Вплив якості довкілля на здоров'я населення	1	6	1	1			4	6	1	1			4
Тема 12. Порівняння міських та сільських територій за впливом на довкілля	1	11	1	1			9	11	1				10
Тема 13. Екологічний стан території та її вплив на рекреаційну привабливість	2	14	2	2			10	14	1	1			12
Разом за змістовим модулем 2	60		7	8			45	60	6	5			49
Усього годин	120		16	14			90	120	12	10			98

3. Темі практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1.	Практична робота 1. Об'єкт, предмет, структура та функції екології. Історія розвитку сучасної екології	2
2.	Практична робота 2. Визначення дії екологічних факторів на живі організми	1
3.	Практична робота 3. Визначення основних показників популяції	1

1	2	3
4.	Практична робота 4. Екологічний туризм та його переваги відносно інших видів туризму	2
5.	Практична робота 5. Оцінка забруднення повітря та його причини	2
6.	Практична робота 6. Оцінка забруднення водного середовища та фактори, які його спричиняють	2
7.	Практична робота 7. Грунтові ерозійні процеси, які є наслідком вирубування лісів	2
8.	Практична робота 8. Розрахунок коефіцієнта екологічно-відповідних умов проживання людини	2
	Всього	14

4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Вступ. Екологія як природнича наука	6
2.	Тема 2. Живі організми та їх роль для навколишнього природного середовища	7
3.	Тема 3. Біосфера та її складові частини. Сучасний стан Біосфери	7
4.	Тема 4. Екосистеми їх склад та властивості	7
5.	Тема 5. Наслідки негативного впливу господарської діяльності на довкілля	7
6.	Тема 6. Наслідки негативного впливу господарської діяльності на довкілля	7
7.	Тема 7. Вплив туристичного бізнесу на довкілля	7
8.	Тема 8. Природні ресурси їх види та значення. Природно-ресурсний потенціал території	7
9.	Тема 9. Раціональне використання природних ресурсів, природоохоронна діяльність	7
10.	Тема 10. Рекреація та екологічний туризм як інструмент підвищення екологічної свідомості громадян	7
11.	Тема 11. Вплив якості довкілля на здоров'я населення	7
12.	Тема 12. Порівняння міських та сільських територій за впливом на довкілля	7
	Тема 13. Екологічний стан території та її вплив на рекреаційну привабливість	7
	Разом	90

5. Засоби діагностики результатів навчання

- екзамен;
- модульні тести;
- реферати;
- наукові есе;
- виконання та презентація самостійних робіт;
- захист практичних робіт.

6. Методи навчання

1. Методи основи джерел інформації – наочні (метод ілюстрації, показу моделей та спостереження), практичні (лабораторні, практичні та науково-дослідні роботи)

2. За ступенем активізації творчої активності – ігри, метод круглого столу та «лабіринту дій».

3. За рівнем самостійно-пізнавальної діяльності – проблемно-інформаційні, проблемно-пошукові та дослідницькі методи.

4. Інтерактивні методи – метод сценаріїв, робота в малих групах. Технології кооперативного навчання (“робота в парах”, “ротаційні (змінювані) трійки”, “два – чотири – всі разом”, “карусель”, “робота в малих групах”, “акваріум”);

5. Інтерактивні технології колективно-групового навчання (“обговорення проблеми в загальному колі”, “мікрофон”, “незакінчені речення”, “мозковий штурм”, “навчаючи – учусь”, “ажурна пилка”, “аналіз ситуації” (case-метод), “вирішення проблем”, “дерево рішень”);

6. Інтерактивні технології ситуативного моделювання (імітаційні ігри, “спрощене судове слухання” (суд prose), “громадські слухання”, розігрування ситуації за ролями);

7. Інтерактивні технології опрацювання дискусійних питань (“метод ПРЕС”, “займи позицію”, “зміни позицію”, “неперервна шкала думок” (“нескінченний ланцюжок”), дискусія, дискусія в стилі телевізійного ток-шоу, оцінювальна дискусія, дебати).

10. Методи оцінювання

- екзамен;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування
- командні проєкти;
- наукові есе;
- захист практичних робіт;
- презентації та виступи на наукових заходах;
- виконання самостійних робіт.

11. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з таблицею 1 чинного «Про екзамени та заліки у НУБіП України».

Таблиця 1. Співвідношення між національними оцінками і рейтингом здобувача вищої освіти

Оцінка національна	Рейтинг студента, бали
Відмінно	90-100
Добре	74-89
Задовільно	60-73
Незадовільно	0-59

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат}}$.

10. Навчально-методичне забезпечення

1. Електронний курс з дисципліни: Екологія «Екологія ТУР». URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2497>
- конспекти лекцій та їх презентацій (в електронному вигляді) <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2497>
2. Соломенко Л.І. Методичні рекомендації з дисципліни «Екологія» для студентів спеціальності «187. «Деревообробні та меблеві технології». К.: Вид. центр НУБіП. 2018. 217 с.

11. Рекомендовані джерела інформації

1. Соломенко Л.І., Боголюбов М.В., Волох А.М. Загальна екологія: підручник. Херсон: Олді-плюс. 2020. 352 с.
2. Основи екології. Методичні матеріали для проведення семінарських, практичних занять з дисципліни «Основи екології». перероблений та уточнений. –Ужгород: видавництво ФОП Бреза А.Е., 2020. – 55 с.
3. Маленко Я.В., Ворошилова Н.В., Кобрюшко О.О., Перерва В.В. Загальна екологія: навчальний посібник. Кривий Ріг: КДПУ, 2023. 231 с.
4. Джигирей В.С. Екологія та охорона навколишнього природного середовища: Навчальний посібник / В.С. Джигирей. – К.: Т-во «Знання», 2020. 203 с.
5. Васюкова Г. Т., Ярошева О. І. Екологія: підручник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Кондор, 2020. 523 с.
6. Клименко М. О., Залеський І. І. Техноекологія : підручник. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 347 с.
7. Глобальні енерго-еколого-кліматичні проблеми та невідкладність їх вирішення: підручник / П.М. Канило, А. М. Туренко А.В. Гриценко, Н.В. Внукова – Харків: ХНАДУ, 2020 388 с.
8. Самойленко Н. М. Системи технологій та промислова екологія : навч. посібник. Ч. 1. Металургійний та енергетичний комплекс / Н. М. Самойленко, В. І. Аверченко, В. Б. Байрачний ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Харків : Лідер, 2020. 212 с.
9. Основи наукових досліджень : підручник (для спец. "Екологія") / Ю. В. Носачова, О. І. Іваненко, Я. В. Радовенчик. — К. : Видавничий дім «Кондор», 2020. 132 с.
10. Гігієна та екологія : підручник / за заг. ред. В. Г. Бардова. – Вінниця : Нова Книга, 2020. 472 с.

Електронні ресурси:

1. Офіційний сайт Міністерства екології і природних ресурсів України URL: <https://mepr.gov.ua/> -;
2. Природні заповідні території URL: https://wownature.in.ua/?fbclid=IwAR3nIXF8UiWEIs2OeqCyHqGKerLRR7uyAKGpax2Y-glTjG7e4iGNRO8_PpU
3. Онлайн карта екологічного стану URL: <https://ecomapa.gov.ua> –
4. Альтернативна енергетика та природо зберігаючі технології в Україні URL: <http://ecosfera.com.ua/> -